U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **A. K.,** zastoupeného Mgr. Dagmar Dřímalovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2005, č. j. OAM-5128/VL-19-P08-R2-2002, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2006, č. j. 4 Az 6/2006 - 37,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni, Mgr. Dagmar Dřímalové, advokátce se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, **se přiznává** odměna ve výši **2400 Kč**. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a imigrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 21. 12. 2005, č. j. OAM-5128/VL-19-P08-R2-2002. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle ust. § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, zároveň však bylo vysloveno, že se na něj vztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu, ve znění platném v době vydání rozhodnutí.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení

§ 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s."), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V dané věci stěžovatel v kasační stížnosti své námitky nepodřadil pod zákonné důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., namítá však výslovně nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu, neboť pouhý odkaz na rozhodnutí správního orgánu, s tím, že soud se s jeho výroky ztotožňuje, považuje stěžovatel za nedostatečný, když podle jeho názoru soud pouze řekl, že žalobní námitky stěžovatele jsou neopodstatněné, aniž by vysvětlil, proč se tak domnívá. Z tohoto důvodu by měl být podle jeho názoru napadený rozsudek městského soudu zrušen jako nepřezkoumatelný.

V doplněném podání prostřednictvím ustanovené zástupkyně pak stěžovatel namítá zákonné důvody specifikované v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítá, že *„správní orgán nedostatečně zjistil a zhodnotil situaci a důvody, které ho vedly k podání žádosti o azyl. Stěžovatel se domnívá, že správní orgán i soud hodnotily situaci obecně, nikoli s ohledem na konkrétní okolnosti a popis situace v místě bydliště stěžovatele a správní orgán i soud tak nevycházejí z dostatečně zjištěné situace v zemi jeho původu"*.

Důvody, proč stěžovatel opustil území Uzbekistánu, uvedl ve své žádosti, blíže objasnil při pohovoru, a na těchto setrval po celou dobu řízení o žádosti o udělení azylu. V kasační stížnosti stěžovatel znovu konstatuje, že je ruské národnosti, je státním příslušníkem Uzbekistánu, a že je křesťanem a hlásí se k pravoslavné církvi. Ve své žádosti o azyl uvedl, že zemi svého původu opustil z náboženských důvodů, neboť se obával výhrůžek ze strany neznámých osob muslimského náboženského vyznání („*Vahabistů*"), které jej nutily roznášet letáky podporující muslimské vyznání. Tyto letáky byly namířeny proti politice prezidenta Karimova, kritizovaly současný politický systém a zasazovaly se o vznik islámského státu. Takové jednání je dle tvrzení stěžovatele v zemi jeho původu

považováno za trestný čin a stěžovatel by mohl být, stejně jako mnoho odpůrců diktátorského prezidenta, pronásledován. Pro případ, že by spolupráci odmítl, vyhrožovali „*Vahabisté*“ stěžovateli fyzickou likvidací jeho samotného i jeho rodiny. Tyto osoby totiž zároveň kontaktovaly jeho manželku jménem M. K., která je také křesťankou uzbecké národnosti a je také státní občankou Uzbekistánu, a nutily ji, aby se s ním rozvedla a přestoupila na jejich víru.

Na prokázání svých tvrzení předložil stěžovatel správnímu orgánu jako důkazy o situaci v zemi svého původu články s výmluvnými titulky, cit: „*Opět výbuchy*“, „*Islámské hnutí Uzbekistánu*“ a „*Trest smrti*“, a dále otevřený dopis Ruslana Sharipova *(pozn.: nezávislý uzbekistánský žurnalista, disident a aktivista angažující se aktivně v boji za lidská práva, jemuž byl roku 2004 udělen azyl v USA)* ze dne 15. 1. 2005, z nichž vyplývá, že na území Uzbekistánu operují teroristé napojení pravděpodobně na Al-Kaidu, a dochází k teroristickým útokům. Stěžovatel uvádí, že v právním řádu Uzbekistánu je zakotven trest smrti, který je ukládán osobám, jejichž vina nebyla prokázána v řádném soudním procesu. Stěžovatel taktéž odkazuje na zprávu Human Rights Watch z ledna 2005, ze které vyplývá, že v Uzbekistánu je katastrofická situace v oblasti dodržování lidských práv, a na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, ze dne 20. 4. 2005, č. j. 59 Az 51/2004 – 84, v němž jsou okolnosti stěžovatelova případu blíže popsány.

Stěžovatel dále uvedl, že Uzbekistán je policejním státem, a tudíž neměl odvahu obrátit se na příslušné státní orgány s žádostí o pomoc, neboť se dle svých slov obával, že „*by se vše obrátilo proti němu, a že by mohl být označen za přívržence terorismu a náboženského extremismu, neboť, jak vyplývá ze stěžovatelem předložených článků i ze zpráv Human Rights Watch, Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv za rok 2002 a Ministerstva zahraničí ČR, dodržování lidských práv v zemi původu stěžovatele je na velmi špatné úrovni, policie a národní bezpečnostní služba se v mnoha případech dopustily závažného porušení lidských práv, není zaručen spravedlivý řádný soudní proces, důkazy jsou často vynucovány nezákonnými prostředky, policie svévolně zadržuje občany atd.*“.

Stěžovatel se tak domnívá, že jeho problémy v zemi původu nejsou toliko soukromého charakteru. Jedinou možnost tak stěžovatel viděl v opuštění Uzbekistánu.

S ohledem na shora tvrzené skutečnosti stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Pro posouzení věci je klíčové, že stěžovatel uvedl jako důvod svého odchodu z Uzbekistánu problémy s neznámými osobami muslimského vyznání, které dle jeho tvrzení byly příslušníky hnutí „*Vahabistů*“ (též „*Wahhabistů*“ nebo „*Vachabistů*“). Tvrzený nátlak a vyhrožování žadatelům o azyl v zemi jejich původu ze strany shora jmenovaných radikálních skupin islámských extremistů Nejvyšší správní soud opakovaně posoudil tak, že jde o problematiku týkající se jednání soukromých osob a míry aprobace takového jednání státními orgány v zemi původu těchto žadatelů (viz např. rozsudek ze dne 25. 4. 2007, č. j. 2 Azs 20/2007 – 52, nebo ze dne 31. 5. 2007, č. j. 2 Azs 19/2007 - 61, oba dostupné na www.nssoud.cz), které byly jako takové

již judikaturou bohatě řešeny (viz např. rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, či rozsudek ze dne 19. 10. 2005, č. j. 3 Azs 428/2004 - 83, taktéž na www.nssoud.cz), a odmítl proto předmětné kasační stížnosti pro nepřijatelnost. V posledně citovaném rozhodnutí se Nejvyšší správní soud zabýval problematikou soukromých osob konkrétně v posuzované zemi, tj. v Uzbekistánu. Otázka pochybností o schopnosti státních orgánů ochránit žadatele o azyl v zemi jeho původu před útoky ze strany soukromých osob, ať už se jedná v konkrétním případě o jednotlivce, např. různé kriminální živly či jiné osoby, jejichž jednání je pro žadatele nepřijatelné nebo dokonce nebezpečné, nebo o organizované skupiny osob, byla již v judikatuře Nejvyššího správního soudu také obsáhle promítnuta (viz např. rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud uvedl, že *„nedůvěru občana ve státní instituce, že jsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze přiřadit k důvodům pro udělení azylu, jak je má na mysli § 12 zákona o azylu.“*. Nutností pokusit se efektivně využít všech reálně dostupných prostředků k dosažení ochrany svých práv u státních orgánů země původu stěžovatele se zabýval Nejvyšší správní soud mj. i v rozsudku ze dne 22. 10. 2003, č. j. 4 Azs 14/2003 - 48, nebo v rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, na www.nssoud.cz). Tato konzistentní judikatura dopadá i na případ stěžovatele, který požádal o azyl s tvrzením o pronásledování přívrženci vahabistického hnutí, přičemž vnitrostátních prostředků k dosažení ochrany před tvrzeným pronásledováním v zemi svého původu nevyužil.

K tomu kasační soud považuje za vhodné dodat, že v obecné rovině setrvává i nadále na právním názoru vyjádřeném v posledně citovaných rozhodnutích, avšak vzhledem k tomu, že výše zmíněné organizované skupiny islámských extremistů zpravidla operují v oblastech postižených etnickými a náboženskými konflikty, musí správní orgán v řízení o udělení azylu, krajský soud při přezkumu rozhodnutí správního orgánu, a poté i Nejvyšší správní soud v případech, kdy stěžovatel tvrdí, že byl v zemi svého původu vystaven pronásledování ze strany příslušníků hnutí tzv. *„Vahabistů“* z náboženských důvodů, vždy přihlédnout k individuální situaci každého stěžovatele s ohledem na to, zda právní řád země původu konkrétního žadatele o azyl poskytuje svým občanům právní prostředky k ochraně jejich základních práv a svobod, nebo zda jednání jednotlivců či nelegálních organizovaných skupin, které tato práva a svobody ohrožuje, dotčený stát trpí a toleruje, tj. pasivně k porušování těchto práv přihlíží, případně se na něm dokonce i aktivně podílí a podporuje je, neboť v tvrzení o pronásledování ze strany nábožensky orientované extremistické skupiny, a to zejména ve státech, kde náboženství hraje významnou společensko-politickou roli, je potenciálně obsažen relevantní důvod k udělení azylu (ve smyslu ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu). Dalším měřítkem posouzení žádosti o azyl v těchto případech musí být i subjektivní prvek – tedy odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství tak, jak to má na mysli § 12 zákona o azylu. Míru intenzity ohrožení stěžovatele a odůvodněnosti jeho strachu je nutno hodnotit individualizovaně s ohledem na konkrétní osobu a věrohodnost všech okolností jejího případu ve vztahu k poměrům v zemi původu, včetně skutečnosti, jakým způsobem stěžovatel využil či nevyužil všech dostupných prostředků ochrany domovského státu (viz např. rozsudek ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 Azs 14/2005 – 58, na www.nssoud.cz, v němž se Nejvyšší správní soud vyjadřoval konkrétně k problému náboženské nesnášenlivosti v Uzbekistánu a konstatoval, že *„negativní projevy motivované patrně nevraživostí vůči stěžovatelčině vyznání a jazyku, které jsou v Uzbekistánu menšinové*

(křesťanství a ruština), nelze považovat za natolik závažné a trvalé, aby je bylo možno kvalifikovat jako skutečné pronásledování, jak je definuje § 2 zákona o azylu, budící u stěžovatelky odůvodněný strach o život, zdraví atd.".)

V dané věci je proto velmi podstatná i skutečnost, že případ stěžovatele již jednou správní soud posuzoval. O věci rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, a to rozsudkem ze dne 20. 4. 2005, č. j. 59 Az 51/2004 - 84, jímž zrušil rozhodnutí ministerstva ze dne 20. 6. 2003, č. j. OAM-5128/VL-19-P08-2002 (týkající se stěžovatele), a rozhodnutí ze dne 23. 6. 2003, č. j. OAM-5127/VL-19-P08-2002 (týkající se manželky stěžovatele a jejího syna), a věc vrátil ministerstvu jakožto správnímu orgánu k dalšímu řízení, a zavázal jej právním názorem vyjádřeným v tomto rozhodnutí. Soud dospěl k tomu, že závěry správního orgánu o neudělení azylu dle ustanovení § 12 písm. a) i b) zákona o azylu jsou správné, a neshledal ani pochybení při rozhodování dle § 13 a § 14 tohoto zákona. Soud však považoval za důvodnou žalobní námitku stěžovatele směřující k nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu ve vztahu k rozhodnutí o překážce vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v tehdy platném znění. Podle názoru soudu správní orgán v předmětném řízení při rozhodování o existenci překážek vycestování nevzal v úvahu veškeré informace, které měl k dispozici, rozhodnutí tedy v této části nevycházelo z objektivně zjištěného stavu v zemi původu stěžovatele a nebylo dostatečně odůvodněno. Pro vady řízení proto soud obě shora citovaná rozhodnutí zrušil a uložil správnímu orgánu v novém rozhodnutí zjistit, zda je Uzbekistán schopen zajistit stěžovateli ochranu před pronásledováním z náboženských důvodů a na základě těchto zjištění znovu rozhodnout, zda stěžovatel byl v zemi původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. V části rozhodnutí týkající se existence překážky vycestování pak měl správní orgán doplnit svá zjištění o situaci v zemi původu stěžovatele a své rozhodnutí dostatečně odůvodnit.

Ze spisu vyplynulo, že v rozhodnutí správního orgánu, které stěžovatel opět napadl žalobou, správní orgán znovu posoudil jeho žádost o azyl podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, a důvody k udělení azylu stěžovateli neshledal. Znovu však zhodnotil také obsah institutu překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění v porovnání s dostupnými informacemi o zemi původu stěžovatele, a konstatoval, že nepokoje, které v Uzbekistánu vypukly, danou lokalitu znestabilizovaly, a že proto nelze situaci hodnotit jako uspokojivou do té míry, aby umožňovala bezpečný návrat stěžovatele do jeho vlasti. Proto správní orgán v napadeném rozhodnutí vyslovil, že na cizince se vztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v tehdy platném znění.

Vyslovením existence překážky vycestování správní orgán ve svém rozhodnutí zohlednil situaci v Uzbekistánu z pohledu úrovně ochrany základních práv a svobod, a plně tak respektoval právní názor vyslovený Krajským soudem v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, v rozsudku ze dne 20. 4. 2005, č. j. 59 Az 51/2004 - 84.

Městský soud v Praze proto v rozsudku napadeném touto kasační stížností, který přezkoumával nové rozhodnutí správního orgánu o posouzení žádosti stěžovatele o udělení azylu, neshledal již žádného pochybení ze strany správního orgánu, neboť tento odstranil vady předchozího řízení a rozhodnutí, které mu vytkl Krajský soud

v Ústí nad Labem, pobočka Liberec. Městský soud proto žalobu zamítl a Nejvyšší správní soud názor městského soudu sdílí, s tím, že rozsudek napadený kasační stížností nepovažuje za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů; z jeho odůvodnění je totiž zcela zřejmé, z jakých důvodů byla i tato žaloba zamítnuta.

Za popsané situace Nejvyšší správní soud nespatřuje žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť shora citovaná ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti.

Ze všech výše uvedených důvodů posoudil Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou a odmítl ji.

Je-li stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupce, hradí dle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. náklady řízení stát. Městský soud v Praze stěžovateli k jeho žádosti ustanovil usnesením ze dne 3. 4. 2007, č. j. 4 Az 6/2006 – 53, zástupkyní pro řízení o této kasační stížnosti Mgr. Dagmar Dřímalovou, advokátku se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, a náklady řízení proto jdou v tomto případě k tíži státu.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodným požadavek zástupkyně stěžovatele na odměnu za převzetí a přípravu zastoupení ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (advokátní tarif), ani za nahlédnutí do soudního spisu, které dle záznamu založeného ve spisu na č. l. 58 zástupkyně učinila dne 18. 5. 2007 v době od 10.15 hod. do 10.40 hod. Studium spisu jednak není v advokátním tarifu uvedeno jako samostatný úkon právní služby, Nejvyšší správní soud má proto za to, že pro řízení o kasační stížnosti ve věci správního soudnictví a za situace, kdy je stěžovatel zastoupen soudem ustanoveným zástupcem, je tento úkon třeba považovat za úkon svou povahou patřící pod ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, tzn. za součást přípravy a převzetí zastoupení v řízení o kasační stížnosti, pokud není prokázán žádný jiný, resp. další dostatečně relevantní důvod k nahlédnutí do spisu v rámci probíhajícího řízení. Za druhé je pak třeba zohlednit i časový rozsah takto vykazovaného úkonu. Dle názoru soudu byla zástupkyně s okolnostmi případu v dostatečné míře obeznámena již z řízení před městským soudem (v němž zástupkyně do spisu také nahlížela a městský soud jí přiznal odměnu za 3 úkony právní služby). Nejvyšší správní soud proto za shora specifikované úkony odměnu nepřiznal.

Nejvyšší správní soud považuje odměnu, jež byla ustanovené zástupkyni přiznána v celkové částce 2400 Kč, a to za jeden úkon právní služby (písemné podání soudu týkající se věci samé - doplnění kasační stížnosti ze dne 4. 6. 2007) podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, v tomto případě za přiměřenou. Odměna byla vypočtena podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. f), ve spojení s § 7 bod 5. advokátního tarifu tak, že za jeden úkon právní služby je stanovena odměna ve výši 2100 Kč, k níž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Tato částka bude zaplacena z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupkyně stěžovatele do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. února 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu